

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 2 (78) 2014

Миколаїв
2014

<http://visnyk.mnau.edu.ua/>

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013 р.

Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шибанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.
К.М. Думенко, д.т.н., доц.
В.П. Клочан, к.е.н., доц.
М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.
В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шибаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишневська, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н., проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; В.Д. Будак, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; А.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; А.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січкарь, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; А.П. Орлюк, д.б.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 9 від 27.05.2014 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, www.visnyk.mnau.edu.ua, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний аграрний університет, 2014

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Т. В. Порудєєва, кандидат економічних наук

Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського

Т. Я. Іваненко, кандидат економічних наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

У статті розглянуто сучасний стан розвитку зовнішньої торгівлі послугами у Миколаївській області, тенденції її розвитку, виявлено їх особливості та вироблено рекомендації щодо напрямків подальшого розвитку.

Ключові слова: зовнішня торгівля, послуги, ефективність, розвиток.

Постановка проблеми. Торгівля послугами відіграє визначну роль у всіх сучасних національних економіках розвинутих країн. Ефективна торгівля послугами має важливе значення для економічного зростання і економічного розвитку країни та, відповідно, її областей, а також виступає каталізатором усєї світової торгівлі та її розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Над проблемою висвітлення економічної сутності послуг працює сьогодні доволі велика кількість вітчизняних та зарубіжних учених, серед яких визначними є Ясінська В. М., Корчун В. С., Карпенко Ю. В., Мазур М. В. та багато інших. Але кожен регіон країни має особливості економічного потенціалу, який в цілому складає економічну систему регіону. Звісно, у кожному регіоні проблеми та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі послугами будуть відрізнятися. Тому дослідження регіональних особливостей зовнішньоекономічної діяльності Миколаївського регіону та їх аналіз є актуальним.

Дослідження має за **мету** дослідити сучасний стан розвитку зовнішньої торгівлі послугами, виявлення їх особливостей у діяльності Миколаївської області та вироблення рекомендацій щодо напрямків подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Послуги – це результат трудової діяльності, що відображається у корисному

ефекті, особливій споживчій вартості. Зовнішньоекономічні послуги є товаром, що не проходить митного контролю і на який не оформляється вантажна митна декларація. Послуги не приймають форму матеріальних об'єктів, на які розповсюджуються права власності. Реалізація послуг та їх виробництво невідокремлені один від одного.

Головним в торгівлі послугами є те, що повинна відбутися операція купівлі-продажу, яка охоплює діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності (резидентів та нерезидентів), побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на економічній території України, так і за її межами.

За даними Головного управління статистики у Миколаївській області за 2013 рік, загальний обсяг експорту послуг збільшився на 164,6% і становив 619159 тис. дол. США. Імпорт зменшився на 10,2%, сягнувши 77387,4 тис. дол. США.

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами збільшилося порівняно з 2012 роком на 395062,2 тис. дол. США і становило 541772 тис. дол. США (за 2012 р. – 146709,8 тис. дол. США).

Структура українського експорту послуг протягом тривалого часу залишається майже незмінною (рис. 1).

Рис. 1. Структура експорту торгівлі послугами у Миколаївській області за 2013 р., %*

*Джерело [1]

У 2013 р. найбільші обсяги припадали на послуги з переробки матеріальних ресурсів, які займали 64,9% від загального

обсягу експорту, транспортні послуги (за рахунок наданих послуг трубопровідного, залізничного, повітряного та морського транспорту) – **25,2%**, послуги з ремонту технічного обслуговування – **4,9%**, ділові послуги – **3,3%**, послуги з будівництва – **1%** та послуги у сфері телекомунікацій, комп'ютерних та інформаційних послуг – **0,1%**.

Порівняно з **2012** р. загальний обсяг експорту послуг збільшився на **387,4** млн дол. США. Це було досягнуто за рахунок зростання наданих послуг, пов'язаних з переробкою матеріальних ресурсів, у **19** разів, у сфері будівництва в **11** разів, послуг із страхування в **10** разів, послуг з ремонту технічного обслуговування на **50%**, ділових послуг – на **1,1%**.

Також можна відзначити триваючу останніми роками переорієнтацію напрямків експорту послуг. Миколаївська область здійснювала зовнішньоторгівельні операції послугами з партнерами із **201** країни світу.

При цьому основною країною-партнером в експорті послуг залишається Європа. Так, експорт послуг до країн Європи становить **494,1** млн дол. США і зріс порівняно з **2012** роком майже у **5** разів. Водночас експорт послуг, наданих країнам СНД, становить **46,7** млн дол. США, або **118%** по відношенню до **2012** року, експорт послуг до Австралії та Океанії становив у **2013** р. **3,4** млн дол. США та збільшився у порівнянні з **2012** р. на **12,2%**.

Структура імпорту послуг також залишається майже незмінною протягом останніх років (рис. 2).

Найбільшу частину в загальному обсязі імпорту послуг у **2013** р. становили ділові послуги – **69,6%**, пов'язані з подорожами – **14,7%**, транспортні послуги (за рахунок отримання послуг повітряного, залізничного, автомобільного та морського транспорту) – **13,9%**, фінансові послуги – **5,3%**, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності – **2,7%**, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – **1,8%**.

Частина імпорту послуг, отриманих із країн СНД, зменшилася порівняно з **2012** р. на **26,4%** і становить **7,6%** від загального обсягу імпорту, з країн Європейського Союзу – зменшилася до **48,1%**.

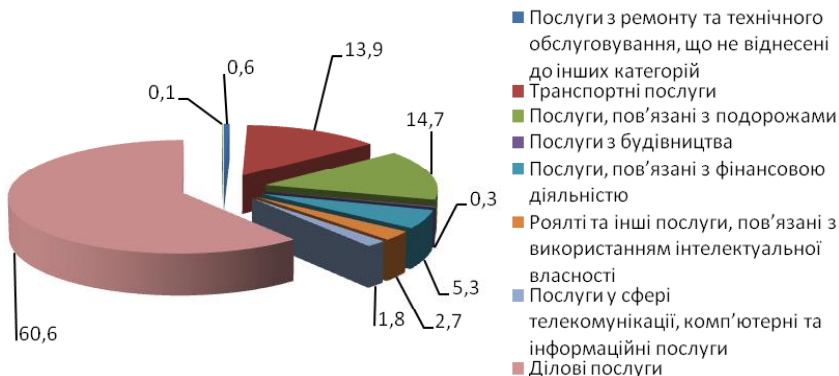

Рис. 2. Структура імпорту торгівлі послугами у Миколаївській області за 2013 р., %*

*Джерело [1]

Обсяг імпорту послуг зменшився на **26,4%** за рахунок зменшення обсягів послуги з ремонту та технічного обслуговування, що не віднесені до інших категорій – на **0,7** млн дол. США, послуг із страхування на **0,1** млн дол. США, роялі та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності – на **5,4** млн дол. США, ділових послуг – на **57,7** млн дол. США.

У цілому, аналіз обсягів експорту-імпорту послуг в межах Миколаївської області показав, що протягом усього періоду сальдо зовнішньої торгівлі було доданим, розміри експорту значно перевищували імпорт, що виділяє область серед інших регіонів і України в цілому.

Висновки. Таким чином, зважаючи на все вищевказане, можна резюмувати, що торгівля послугами є традиційно прибутковою для платіжного балансу складовою зовнішньоекономічної діяльності, яка є меншою за сукупним оборотом у **3,5** раза порівняно з зовнішнім товарооборотом Миколаївської області, проте продемонструвала значно вищий опір кризовим явищам світової економіки.

Ключовим завданням державної політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності є створення ефективної системи підтримки експорту, яка забезпечить сталий економічний розвиток та реалізацію експортного потенціалу держави.

Список використаних джерел:

1. Веб-сайт Головного управління статистики у Миколаївській області [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.mk.ukrstat.gov.ua
2. International trade in services [Електронний ресурс] // UNCTADstat Table of International trade in merchandise and services. — 2009. — № 1. — С. 53. — <http://stats.unctad.org/>

*Т. В. Порудеева, Т. Я. Иваненко. **Тенденции развития внешней торговли услугами в Николаевской области.***

В статье рассмотрено современное состояние развития внешней торговли услугами в Николаевской области, тенденции ее развития. Выявлены их особенности и предложены рекомендации относительно направлений дальнейшего развития.

*T. Porudееva, T. Ivanenko. **Of progress of foreign trade services trend is in the Mykolaiv area.***

In the article modern development of foreign trade services status is considered in the Mykolaiv area and her progress trend.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

- О. Є. Новіков, В. Я. Лихач, П. О. Шебанін, Ф. А. Бородаєнко.** Створення конкурентоспроможного підприємства з виробництва свинини на базі Навчально-науково-практичного центру Миколаївського національного аграрного університету 3
- Н. В. Потривасєва.** Облікові аспекти формування майна та розподілу доходу у сільськогосподарських кооперативах..... 16
- В. І. Криленко.** Нормативно-правові особливості регулювання економічної безпеки аграрного сектора 24
- О. І. Котикова, Ю. І. Юрченко.** Впровадження екологічно чистого виробництва продукції сільського господарства в Україні..... 37
- Т. В. Порудєєва, Т. Я. Іваненко.** Тенденції розвитку зовнішньої торгівлі послугами у Миколаївській області..... 46
- Т. В. Пилипенко.** Біоенергетичний потенціал аграрного сектора як передумова сталого розвитку України..... 51
- С. В. Тивончук, Я. О. Тивончук.** Світовий ринок молока і молочних продуктів: особливості формування та тенденції розвитку 57
- О. В. Лазарева.** Діагностика соціально-економічного стану регіону 65
- Т. Ю. Приймачук, Т. М. Ратошнюк, Т. Ю. Сітнікова, А. В. Проценко, Т. А. Штанько.** Співпраця хмелярства та пивоваріння: світовий та вітчизняний ракурс..... 72
- Н. В. Цуркан.** Формування та функціонування ринку продукції багаторічних трав на півдні України..... 80
- Є. О. Павлюк.** Реформування системи пенсійного забезпечення України: передумови та основні засади..... 88
- О. В. Шавурська.** Облік витрат на відтворення деревних лісових активів шляхом лісорозведення..... 95

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

- О. В. Морозов, І. О. Біднина, В. В. Морозов, В. Г. Найдьонов.** Оцінка сучасного гідрогеолого-меліоративного стану земель Каховського зрошуваного масиву 103

В. О. Чабан. Оцінка забруднення водоїмищ морським транспортом та біологічний метод очищення водного середовища за допомогою ейхорнії товстоножкової.....	112
О. В. Письменний, О. С. Левкова. Вивчення впливу препаратів (<i>quicelum, granfol k, triamin radicular</i>) на урожайність та якість продукції капусти білокачанної	120
І. І. Гасанова, Н. А. Ноздріна. Ріст та розвиток рослин пшениці озимої протягом весняно-літньої вегетації в Північному степу	126
О. В. Трубілов. Особливості формування врожайності зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від елементів технології	132
Н. В. Поляшенко. Морфологічні особливості та загальні фізичні властивості еродованих чорноземних ґрунтів Степу України..	138
Є. Г. Філіпов. Вплив агротехнічних прийомів на економічну ефективність вирощування сафлору красивого в умовах зрошення півдня України.....	143
В. І. Козечко. Формування надземної маси рослинами сортів пшениці озимої в умовах північного Степу.....	150
С. В. Богульська. Агробактеріальна трансформація ярого ріпаку без етапу регенерації <i>in vitro</i>	157
Т. І. Фотіна, С. О. Шаповалов, В. О. Калашніков, О. В. Кисельов, Л. М. Ладика. Порівняльна характеристика фізико-хімічного складу цистернального та альвеолярного козячого молока за умов видоювання.....	163
В. М. Іовенко, О. В. Іваніна. Особливості відтворювальної здатності вівцематок асканійської тонкорунної породи.....	171
О. В. Лянзберг. Вплив екологічних умов на результати вирощування цьоголітків коропових риб.....	178
М. М. Поручник. Оцінка відтворювальних якостей свиноматок залежно від генотипу.....	186

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Д. Ю. Шарейко, І. О. Шведененко. Адаптивний регулятор у структурі сучасного комплектного електроприводу	192
А. Ю. Ліннік. Обґрунтування конструкції апарату для очищення голівок коренеплодів цукрових буряків	200

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 2(78) – 2014

Технічний редактор: *О. М. Кушнарьова.*
Перекладач-коректор: *О. В. Неліна.*
Комп'ютерна верстка: *Ю. В. Антонович.*

Підписано до друку 27.05.2014. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 13,2.
Тираж 300 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.